

(א) [ג'ל להס:] (ג) [ג'ל ואל:]
 (ב) שבעות ה: געניס פ"ח
 מ"א, (ד) [נשבעות ו:]
 (ה) [תמיד לה:] (ו) [נפלה לה:]
 (ז) כללם פ"ח מ"ו [נ"ק נד:]
 (ח) [ג'ל והמנ:] (ט) כללם
 פ"ט מ"ו [נימנה ה: מנחה
 לט:] (י) [נפלה כט:]
 (יא) [נכרתה כד. ושם נמנ:]
 (יב) [ועצ"ק ממ"ו:] (יג) [ע"י
 כש"י יחזקאל ס"ח וזמר לה:]
 (יד) [ג'ל אחר ד"ה והמנ:]
 (טו) [נ"ע וחספוס מנחה ל:
 ד"ה ולמנ:]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה שבכבנין וכו'
 ביום שני. ע"י רש"י
 יחזקאל כ"ח: [שם ד"ה
 בלאים הדבילים וכו' רדב
 שאין משובין אחר. ע"י
 לקמן קמ"ע ע"ל נכש"י ד"ה
 אלז טל: [תום ד"ה רב
 אבר וכו' דמיב"א דמכ"י
 לתו להנא. כעין זה מגילה
 זב ע"ל:]

מוסף רש"י

בן יומה. ביום הללו
 (שבועות ו). שבכבנין
 אחר למילת. כמו [נעין
 ד"ה] מתן כבני לנמי,
 פתומיל. הוא בית נפש
 שקורין עשק"א. שמתכין
 בו פתומות פי החלק. כך
 שכלו הכנס והסל לחכמו
 אין למרו נקי בלחמו יוס,
 והסלה ילחש"ו למילת טשה
 לכנס מעשה עור ומכנס
 עליו שלל יספרד ומנאל
 הלמד מוסק כל הימים
 (שבועות ו). לחינא. מוסל,
 ועל שם שני אלס כסב"ס
 והוליס שנק ענין כסב"ס
 כמחולת. קרו לה מנאל
 (ב"ש ג). החוקק תפיסה
 אחת. מוסר תפיסה חלמ
 (מנחה לב). פתי"ע. שמוכ
 תפיסה אחת נמטת ותיכ
 כללם כגד זמר ונגד שמיט
 יחד, לט חבור נפחות משמי
 מסיפ, להי כפי ידיו עד
 שוכנס יפה יפה (ביבות ה).
 הלכה למעשה. להורות על
 המעשה (פ"ד טו).

מוסף תוספות

א. ולהאי ליבנא שנובי
 למה להו. ריט"פ. ב. וכו'
 הליכה כמו. מוס' הל"ש.
 ג. [פ"ח] ל"ה יהודה ו' יוס,
 רדכותה פוקין בעלמא.
 ד. למשך. פ"ח
 ה. הליכא שמוי
 סתמא. ריט"פ. ובכלאי
 בהמתא לא אסרין אלא
 כשעושין מלאכה כדכתיב
 לא תחרוש בשור ובחמור
 יחדו. פסקי הל"ש סימן ה.
 ו. הוא לבדו. מוס' הל"ש.
 ז. ואע"ג דבשבת מירד
 ברישא קמי אב גרוא
 דינא דחבילי בחול.
 ח. ריט"פ. ו. בר חסדא. פסקי
 הל"ש סימן ה. [שם ע"י].
 ט. אב שמיט.
 י. שחל להיות
 בע"ש. ריט"פ. (ע'
 מרי"ס). יא. דחבא הא
 איבא משוי. ריט"פ.
 יב. ולהאי שניוא אסור
 לנהוג שור וחמור
 הקשרים יחד בחבל.
 פסקי הל"ש סימן ה. ומ"מ
 בלא כריכה לא מתיר
 אע"ג שנושאים החבילים
 דלא תשיבא חריו כשאין
 החבל שביניהם קשור
 בשניהם. ריט"פ.

ש"ס זונה. נוטריקון לשחוחות: ש"ס. בית הצטת: שצולין. לשון כבלי צרול. קשורה: ויקרא להס. צעשרים ו' ושמים עיר שנתן שלמה לחירס משמע קרא: מכוולין. מעוטפין ומקושרין: ענידפא. אנגריא של מלך: חומטון. מלחה ומתקעת: דמסחרגא נה כרעא.

במה בהמה פרק חמישי שבת

גד.

עין משפט
 נר מצוה

לא א ב ג מו" פ"כ מהל' שבת הלכה י' סגן לאוין סה טו"ש"ע א"ח ס"י שה ספ"ק ו:
 לב ד מ"י שס הלכה ט טו"ש"ע שס ספ"י טו:
 לג ה מ"י שס הלכה י טו"ש"ע שס ספ"י יג:
 לד ו מ"י שס טו"ש"ע שס ספ"י יד:
 לה ז מ"י פ"ט מהל' כללם הלכה י"ד סגן לאוין רפ"כ טו"ש"ע י"ד ס"י לזו ספ"ק טו:
 לו ח מ"י פ"י מהל' כללם הלכה כד פמנ לאוין רפג טו"ש"ע י"ד ס"י ספ"ק ז:
 לז ט מ"י פ"כ מהל' שבת הלכה ט פמנ לאוין סה טו"ש"ע א"ח ס"י ש"ה ספ"ק טו:
 ס:

תורה אור השלם

1 ויאמר מזה הקשרים האלה אשר נתקח לי אדני ויקרא להם ארץ כבול עד היום מלכתי א ט י ג
 2 ויצא חוקם מדר לראות את הקשרים אשר לנו וכן שלמה ולא ישרו בעיניו. מלכתי א ט י ב

לעוי רש"י

קריב"א [קריב"א].
 קרסול.
 נישק"א. סיכה. מכבנה.
 חרמ"א. דחמה-זב.
 חלדוב"א. רבשת.

רבינו חננאל

ש"ת זונה. כבולות, מלשון כבלים כדכתיב ארץ כבול ופירושה דמישקנא כרעא בגוה כי כבלא שהיא עפרא וחול, וזו היא חומטון. כבולות. עור הטלה מיום לידתו עד ח' ימים. וזו צמר רך הנקרא מילא. ר' יהודה אמר עו"ם יוצאת צורות ליבש אבל לא לחלב. כיון דאשתח"א ת"ק דבוייתא כ"ר יהודה דמתניתין, ורב אמר הילכתא כוותיהו, הליכה כמותה. ואפילו ר' יהודה לא חלק אלא אמר כ"ר הלכה, לצרור דדי בהמה לצמקן כדי שתתנער הבהמה מותר, אבל מי מפיק, כלומר מי המכרת בין קשירת דד ליבש, לקשירת דד לחלב. וק"ל הילכתא כרב באיסורי, וכן הילכתא, ואע"פ שר' יוסי חולק, לא יצא הגמל במטולטלת כ"ר. חננאל לא יצא הגמל במטולטלת (במטרת) והלוייה בחורטון שתיכנס בו הרוח, אבל יצא בזבוב הקשורה בחטרתו שלא יתיכנס בו הרוח. לא עקוד ולא רגול. ואקמה רב יהודה עקוד יד ורגל כעקידת יצחק בן אברהם, רגול שלא יכוף על זרועו ויקשור, והנאי כוותיה. ולא יקשור גמלים זה בזה וישוקן. ירושלמי שלא יחו אמרים פלוגי יוצא לעשות מלאכתו בשבת. פ"י חננאל, שוק, מלשון חג איד חנינת גרים, אבל מכנס הוא חבלים לתוך ידו ובלבד שלא יתוך. אתינן למימר הא דתנן ובלבד שלא יכרוך משום דנראה כאילו מושך האדם עם הבהמה ומשום שישוקן ירושלמי כלאים. והתנן שבת פרק ט' אדם מותר עם כולם לחרוש ולמשך, אלא משום כלאים דחבילין חיישין דלמא חבל אחד צמר ואחד שפתים וכיון שישוקן עובר משום כלאים. והתנן החוקק תפיסה אחת אינה חבור, הנה תפיסה שהיא כגון תפירה אחת אינה חבור וכ"ש כריכה שהיא חבור. וישנין מתניתין לא יכרוך ויקשור שנמצאת כריכה (ותפירה) [נקשירת] כעין שתי תפיסות. אמר שמואל ובלבד שלא יהא אפסר יוצא מתחת ידו טפה, ואסיקנא הלכה למעשה שלא יהא אפסר יוצא מתחת ידו כ"י כריכה. וכן לא יהא אפסר הניתן בראש הבהמה וראש האפסר ביד [האדם] המושך בהמה, [וכן לא יהא האפסר] אותו דביני ביני יביהנו שלא יהא קרוב לקרקע טפה, וכן הלכה. פ"י מטולטלת, צביחה.

עך כבלא. מפרש ר"י עד השוק כלאמר צפ' צמה אשה [לקמן דף קג:] צירית צלחת כבלים צמחים שמתניחן הכבלים בשוק: **רב אמר ליבש מותר בו.** ולא"ת ל"מא מר הלכה כמר"ו ו"ל משום *דליכא דמפכי להו לתנאי"ס:

הלכה בר' יהודה בן בתירא. הא דנקטו ר' יוסי משום דמקום שאין עושין כלל אלא דלי ליבש שרי ר' יהודה בן צמירא דלא שייך התם מי מפיק ור' יוסי אוסר משום דילמא נפיל: ר"ת גרים **אמר רב הלכה בת"ק ושמואל** אמר בו וכן כי אתא רבין א"ר יוחנן הלכה כותנא קמא. ואמי שפיר איכא דמתני לה לדרב ושמואל ללעיל אהא:

והתנן אדם מותר עם בולם דהרוש והמשוך. ולא"ת אפי' יהא אדם נמי אסור^א תקשה דמאי כללם שייך הכא כיון שאינו מושך צננגלה וצקרון דהא צננת איירי^ב ואין לומר דאסור להנהיג ככללם אפי' לא ימשוך שום דבר לאס כן יהא אסור להוליך ולהיז ממקומו שור פסולי המוקדשין דחשיבו כשני מניס כלאמרי^ג צפרק בתרא דמכות (דף קג.) המנהיג צשור פסולי המוקדשין לוקה גוף אחד הוא ועשאו כחמוז שני גופים וי"ל דה"ק אילינא כללם דלדס והא דקתני ובלבד שלא יכרוך צחול קלאמר א'כלאוקימנא^ד לעיל (פ"ג דף קג.) ולא צמנן שריפה לאירי ציו"ט^ה ומיירי שמושכן שום דבר אי נמי ו"ל^ו דחשיב משיכה מה שנושאים שיהס את החבלים^ז:

מאי רב יהודה אמר שמואל הלכה בר' יהודה בן בתירא כי אתא רבין אמר ר"י הלכה בת"ק: **בתנ"י** ובמה אינה יוצאה לא יצא גמל במטולטלת לא עקוד ולא רגול וכן שאר כל הבהמות ילא יקשור גמלים זה בזה וימשוך אבל מכנים חבלים לתוך ידו וימשוך ובלבד שלא יכרוך: **גמ'** תנא ה"ל יצא הגמל במטולטלת הקשורה לו בזבוב אבל יוצא הוא במטולטלת הקשורה בזבוב ובחורטתו אמר רבה בר רב הונא יוצא הגמל במטולטלת הקשורה לה בשילייתה: לא יעקוד ולא רגול: א"ר יהודה^א עקוד עקידת יד ורגל כיצחק בן אברהם רגול שלא יכוף ידו על גבי זרועו ויקשור מיתני עקוד שתי ידים ושתי רגלים רגול שלא יכוף ידו על גבי זרועו ויקשור הוא דאמר כי האי תנא דתניא עקוד עקידת יד ורגל או שתי ידים ושתי רגלים רגול שלא יכוף ידו זרועו ויקשור ואכתי לא דמי בשלמא רישא וסיפא ניחא מציעתא קשיא אלא הוא דאמר כי האי תנא עקוד עקידת יד ורגל כיצחק בן אברהם רגול שלא יכוף ידו על גבי זרועו ויקשור: ולא יקשור גמלים: מאי טעמא אמר רב אשי משום דמיתו^ב כמאן דאזיל לחינא: אבל מכנים: אמר רב אשי לא שנו אלא לענין כלאים כלאים דמאי אילימא כלאים דאדם והתנן אדם ימותר עם כולם לחרוש ולמשוך אלא כלאים דחבילים^ג והתניא^ד התוכף תפיפה אחת אינה חיבור לעולם כלאים דחבילים והכי קאמר ובלבד שלא יכרוך ויקשור אמר שמואל ובלבד שלא יצא [חבל] מתחת ידו טפה והא תנא דבי שמואל טפחיים אמר אביי השתא דאמר שמואל טפה ותנא דבי שמואל טפחיים שמואל ה"לכה למעשה אתא לאשמעינן והתניא

כמלם וידו מתחממת צאחיותן וקסבר *דבר שאין מתכוין אסור: אי נימא כללם דאדם. דכי כרוך להן סביבות ידו נמלא קשור עם הגמלים ופעמים שהן מושכין שום דבר ונמלא אדם וגמל מנהיגין יחד: והסגן אדם מוסר עם כולם. עם כל הבהמות לחרוש ולמשוך שלא אסרה תורה אלא שני מיני צמחה יחד כעין שור וחמור ומשנה זו צמסכת כללם: **הוסף.** בגדי למר ופשמים: **צמחיפה אדם.** כגון ע"י מחט פעם אחת או שקשר קשר אחד: אינו חיבור. דלמא החבל לא ילא כמ"ר ופשמים יחדו לא אסרה התורה אלא חבור ויפה המתקיים: כריכה וקשירה צמחי תפיפות: שלא ילא חבל. דלמא החבל לא ילא מתחת ידו טפה למטה דדמי כמי שנושאה צידו ולא מתחזא שהיא מאפסר הגמלים: שמואל. דאמר טפה לאורויי הלכה למעשה אחת לאשמעינן דהבא לימלך לפנינו אמרינן ליה טפה שלא להקל צאחורין ומיהו עד טפחיים ליכא איסור:

והתניא

שיכרוך עובר משום כלאים. והתנן החוקק תפיסה אחת אינה חבור, הנה תפיסה שהיא כגון תפירה אחת אינה חבור וכ"ש כריכה שהיא חבור. וישנין מתניתין לא יכרוך ויקשור שנמצאת כריכה (ותפירה) [נקשירת] כעין שתי תפיסות. אמר שמואל ובלבד שלא יהא אפסר יוצא מתחת ידו טפה, ואסיקנא הלכה למעשה שלא יהא אפסר יוצא מתחת ידו כ"י כריכה. וכן לא יהא אפסר הניתן בראש הבהמה וראש האפסר ביד [האדם] המושך בהמה, [וכן לא יהא האפסר] אותו דביני ביני יביהנו שלא יהא קרוב לקרקע טפה, וכן הלכה. פ"י מטולטלת, צביחה.

שיכרוך עובר משום כלאים. והתנן החוקק תפיסה אחת אינה חבור, הנה תפיסה שהיא כגון תפירה אחת אינה חבור וכ"ש כריכה שהיא חבור. וישנין מתניתין לא יכרוך ויקשור שנמצאת כריכה (ותפירה) [נקשירת] כעין שתי תפיסות. אמר שמואל ובלבד שלא יהא אפסר יוצא מתחת ידו טפה, ואסיקנא הלכה למעשה שלא יהא אפסר יוצא מתחת ידו כ"י כריכה. וכן לא יהא אפסר הניתן בראש הבהמה וראש האפסר ביד [האדם] המושך בהמה, [וכן לא יהא האפסר] אותו דביני ביני יביהנו שלא יהא קרוב לקרקע טפה, וכן הלכה. פ"י מטולטלת, צביחה.